

**Evangelická teologická
fakulta**
Univerzita Karlova

Zveme všechny zájemce na konvokační přednášku,
kterou prosloví

Tomáš Hoskovec

Pražský lingvistický kroužek

«Ruténská» bible tištěná v Praze 1517–1519

evropské souvislosti evropského artefaktu

v úterý 4. března 2025, 11.00–12.30 hodin

na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy
Černá 9, Praha 1

Univerzita Karlova
Evangelická teologická fakulta
Černá 646/9
110 00 Praha 1
www.etf.cuni.cz

**Univerzita
Karlova**

Anotace

Pražská «Ruténská» bible (Бивлія руска, *Biblia Ruthenica Pragensis*) je jedinečný artefakt povahy kultúrně-historické. Vydal ji evropský humanista, který byl svrchovaně vzdělán, leč osoba laická; přitom si troufl uvádět jednotlivé biblické knihy svými osobními výklady. Vydal ji v království Českém, byla však určena pro velkoknížectví Litevské; pro své vydání využíval zkušeností i kontaktů z celé Evropy. Sám se pohyboval ve vysokých politických kruzích denominací pravoslavné, luteránské, římskokatolické, utrakvistické; se všemi dokázal v míru vyjít. Jeho bible představuje ve svém znění *textus receptus* v jazyce církevněslovanském, podobně jako Erasmusův Nový zákon, který je s ní současný, představuje *textu receptus* v jazyce řeckém, přesněji biblickořeckém; v obou případech jde o první tištěná vydání v Evropě. Jeho bible se ve svých komentářích obrací k pospolitému lidu politického národa litevského v tehdy již zavedeném funkčním jazyce ruténském, zatímco Luther se skrze svou *Biblia Deudsch*, která je s pražskou ruténskou rovněž současná, obrací k pospolitému lidu politického národa německého v jazyce, který se teprve následně stane novým funkčním jazykem národním. Na rozdíl od obou svých současníků i soupeřů je František Skorina [Francyšak Skaryna], vydavatel pražské Ruténské bible, Evropě neznámý, což je velká škoda pro Evropu. — Dodejme, že ruténský jazyk je společným předkem současné ukrajinštiny i běloruštiny a že František Skorina je přímo symbolickým příkladem historické evropskosti současné Belarusi.

